

24 ianuarie, Unirea Principatelor Române
159 de ani de la Mica Unire

Miercuri, 24 ianuarie, se împlinesc 159 de ani de la Unirea Principatelor Române sub conducerea lui Alexandru Ioan Cuza – Mica Unire, cum a rămas evenimentul din 1859 consemnat în istorie¹.

Anul 1859 a reprezentat un punct de însemnătate crucială în istoria românilor și primul pas important în direcția înfăptuirii statului național român.

Pe 24 ianuarie 1859, unionistul Alexandru Ioan Cuza este ales domn al Țării Românești de către deputații din Adunarea electivă de la București, după ce devenise anterior, pe 5 ianuarie, domnitor al Moldovei.

Mica Unire a reprezentat un proces complex, bazat pe puternica apropiere culturală și economică între cele două principate.

Urmările Unirii au fost uriașe. De data aceasta nu a mai fost vorba de o simplă schimbare de domnie, ci de o nouă pagină de istorie națională. Începea o epocă de realizări profunde în

¹ <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/24-ianuarie-unirea-principatelor-romane-miercuri-sarbatorim-159-de-ani-de-la-mica-unire-865381>

toate domeniile, care au deschis calea modernizării și dezvoltării României și care au creat condițiile obținerii Independenței (1877) și realizării Marii Uniri (1918).

Țelul comun de unire a românilor într-un singur stat a fost atins la data de 1 decembrie 1918, când a avut loc **Unirea Principatelor Române**: ale Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România.

Hotărârea din 1859 a politicienilor români sfida decizia Marilor Puteri, care ceruseră ca **Unirea Principatelor Române** să fie doar una administrativă. Mai exact, cele două principate să aibă instituții similare, dar în dublu exemplar: doi domnitori, două guverne, două parlamente, cu o singură Curte de Casație, comună, la Focșani. Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza a dus la realizarea unui singur stat. Peste doi ani, administrația lui Cuza unifică instituțiile, iar Unirea devenea una reală.

La Brașov, la 12/24 mai 1848 se elabora programul-legământ: *Prințiunile noastre pentru reformarea patriei, ce cuprindea obiectivul fundamental românesc: Unirea Moldovei și Țării Românești într-un singur stat neatârnat românesc.*

Au urmat lucrările Congresului de la Paris din 1856, care a hotărât, ca urmare a obiecțiilor ridicate de Austria și Înalta Poartă, ca statutul definitiv al Principatelor să nu fie stabilit prin tratatul de pace, ci doar să se consulte dorința moldovenilor și muntenilor în problema Unirii. În acest context, în ambele Principate, conducătorii mișcării unioniste s-au organizat în câte o formațiune politică denumită partida națională.

Adunările ad-hoc din Moldova (22 sept./3 oct. 1857-21 dec. 1857/2 ian. 1858) și din Țara Românească (30 sept./12 oct.-10/22 dec. 1857) au întrunit deputați boieri și țărani, câte unul de județ (ținut). Chemați să se pronunțe în problema unirii, participanții au dat răspunsul pozitiv prin cele două Rezoluții aproape identice votate (în Moldova la 7/19 oct. 1857, iar în Țara Românească la 8/20 oct. 1857), în care cereau: **Unirea Principatelor Române** într-un singur stat; neutralitatea Principatelor Unite; autonomia în baza vechilor tratate cu Poarta Otomană; prinț străin, ales dintr-o dinastie domnitoare a Europei, cu moștenirea Tronului, moștenitorii urmând a fi crescuți în religia țării; adunarea obștească cu adevărat reprezentativă, una singură, ca putere legiuitoare.

O comisie a Puterilor Garante, printre care Rusia, Franța și Anglia, a analizat hotărârile celor Două Divanuri. Pe baza acestora s-a semnat, în 1858, Convenția de la Paris, care a reprezentat cadrul constituțional pentru organizarea celor două principate. Conform prevederilor acesteia, în zilele de 14, 16, 17 și 18 decembrie 1858, în Moldova, s-au desfășurat alegeri pentru Adunarea Electivă. La 28 decembrie 1858 s-au deschis lucrările Adunării Elective, care a validat mandatele a 55 dintre 58 de deputați aleși.

Partida Națională avea o majoritate confortabilă în cadrul Adunării, dar nu se pronunțase încă asupra numelui candidatului. În noaptea de 4 spre 5 ianuarie 1859, în cadrul unei întâlniri a

membrilor Partidei Naționale, Mihail Kogălniceanu propune drept candidat unic pe colonelul Alexandru Ioan Cuza, susținător al luptei unioniste. Deputații se angajaseră să voteze candidatul care ar obține majoritatea. De aceea nu este întâmplător faptul că și susținătorii celorlalți candidați l-au votat tot pe Cuza. Domnul a depus jurământul, în care se angaja să apere drepturile și interesele patriei și să asigure binele și fericirea nației române.

Alegerile pentru Adunarea Electivă a Țării Românești s-au desfășurat între 8/20 și 12/24 ianuarie 1859. Partida Națională n-a reușit să obțină majoritatea mandatelor, în acest context, liderii Partidei Naționale și, în special liberalii-radicali, elementul cel mai dinamic al coaliției, și-au dat seama că singura cale de izbândă este apelul la masele populare.

Lucrările Adunării Elective s-au deschis în ziua de 22 ianuarie/3 februarie într-o atmosferă incendiară. Clădirea din Dealul Mitropoliei era înconjurată de mii de oameni. În noaptea de 23 spre 24 ianuarie, membrii Partidei Naționale s-au reunit la hotelul Concordia din București unde, pentru prima oară, s-a formulat cu voce tare ceea ce până atunci fusese doar o năzuință: alegerea lui Cuza ca domn al ambelor Principate.

În dimineața datei de 24 ianuarie, la ora 11.00, când lucrările Adunării s-au reluat, Vasile Boerescu a cerut o ședință secretă în cadrul căreia a precizat:

A ne uni asupra principiului Unirii este a ne uni asupra persoanei ce reprezintă acest principiu. Această persoană este Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei ! Să ne unim asupra acestui nume și posteritatea ne va binecuvânta, țara ne va întinde mâinile și conștiința noastră va fi împăcată că ne-am împlinit... o dorință sfântă.

Deputații au jurat că vor vota în unanimitate pe domnul Moldovei. Reveniți în sala de ședințe au trecut la vot. Toate cele 64 de buletine purtau numele lui Cuza, unele având și urări adresate domnitorului: spre mărirea patriei, spre fericirea românilor.

După citirea voturilor, Alexandru Ioan Cuza a fost proclamat domn al Principatelor Unite. Imediat rezultatul a fost adus la cunoștința mulțimii de pe Dealul Mitropoliei. Ziarul Românul din 27 ianuarie/8 februarie, consemna:

... Nu se auzeau în toată capitala decât cele mai vii demonstrații de bucurie...singurul spectacol care se vedea pe toate ulițele, pe la toate răspântiile, pe toate locurile publice ale Bucureștilor. Frații noștri țărani... strigau acum cu toată puterea energetică a sufletelor lor: Să trăiască Cuza! Să trăiască Domnul nostru! Se aruncau unii în brațele altora, fără deosebire de condiții, ca cum toți, în general, ar fi scăpat de jugul cel mai apăsător.

La 8/20 februarie 1859, Alexandru Ioan Cuza ajungea la București. În aceeași zi a depus jurământul în clădirea Catedralei Mitropolitane București, în care se angaja să respecte actul unirii, din 5 și 24 ianuarie:

Jur în numele Preasfintei Treimi și în fața Țării că voi păzi cu sfințenie drepturile și interesele Principatelor Unite; că în toată Domnia mea voi priveghea la respectarea legilor pentru toți și în toate, și că nu voi avea înaintea ochilor mei decât binele și fericirea nației Române. Așa Dumnezeu și confracții mei să-mi fie întru ajutor!

Situația creată în cele două Principate a fost dezbătută în cadrul Conferinței internaționale deschise la Paris între 26 mart./7 apr. - 25 aug./6 sept. 1861. Franța, Rusia, Anglia, Prusia și Sardinia au recunoscut dubla alegere. Imperiile austriac și otoman s-au arătat inițial nemulțumite, prima fiind neliniștită de perspectiva consolidării statului român, cealaltă urmărind unele avantaje materiale.

La 22 noiembrie 1861, Poarta emitea Firmanul de organizare administrativă a Moldovei și Valahiei, prin care Puterile suzerane și garante erau de acord cu schimbarea Convenției și admiteau unificarea instituțiilor legislative și administrative ale celor două principate. Rezerva asupra noului statut venea tot din partea Imperiului Otoman, acesta acceptând schimbarea numai pe timpul vieții domnitorului.

La 11 decembrie 1861, Cuza adresează națiunii române o proclamație, anunțând mesajul său:
Unirea este îndeplinită, naționalitatea română este întemeiată.

A urmat unificarea guvernelor și a Camerelor celor două Principate. La 22 ianuarie 1862, s-a format primul guvern unic al Principatelor Unite, condus de Barbu Catargiu, iar la data de 24 ianuarie 1862 își deschidea lucrările Parlamentul unic, în care Alexandru Ioan Cuza proclama Unirea definitivă a Principatelor, sub numele de România, iar orașul București devenea capitala noului stat.